

Příroda učitelka Nature as a Teacher

**Mezinárodní konference o otázkách historického i současného využití
přírodního prostředí a školních zahrad k výchově a vzdělávání**
**International Conference on the Historical and Contemporary Use
of the Natural Environment and School Gardens for Education**

19.–20. 6. 2025

**Místo konání: Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského,
Valdštejská 20, Praha 1**

Sekce 1: Společenský sál ve 2. patře | Sekce 2: Učebna v přízemí

**Venue: The National Pedagogical Museum and Library of J. A. Comenius,
Valdštejská 20, Praha 1**

Section 1: Lecture hall on the 2nd floor | Section 2: classroom on the ground floor

Mapa: <https://maps.app.goo.gl/f4sEevMsM1BDzdNg7>

**NÁRODNÍ PEDAGOGICKÉ
MUZEUM A KNIHOVNA
J. A. KOMENSKÉHO**

HISTORICKÝ ÚSTAV

Akademie věd České republiky

INSTITUTE OF HISTORY

Czech Academy of Sciences

**CENTRUM
PRO DĚJINY
VZDĚLANOSTI**

Thursday | Čtvrtek 19. 6. 2025 (8:30–12:15)

8:00–8:30	Presence of the conference participants Prezenze účastníků
8:30–9:00	Welcome Speech Uvítání účastníků (Representative of the Czech Ministry of Education, Klára Ehrlich – directress of the National Pedagogical Museum, Martin Holý – director of the Institute of History of the Czech Academy of Sciences)
9:00–9:40	<i>Keynote Speech I.</i> Martin Holý (Historický ústav AV ČR) The role of nature in (Latin) Education in the Bohemian Lands in the Early Modern Period
9:40–10:20	<i>Keynote Speech II.</i> Karel Rýdl (Univerzita Pardubice) The school garden as a theme in the development of pedagogical thinking in the Czech lands Školní zahrada jako téma ve vývoji pedagogického myšlení v českých zemích (<i>English presentation with Czech commentary</i>)
10:20–10:45	<i>Coffee break Přestávka na kávu</i>
10:45–11:10	Jakub Seiner (Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy) The way to a healthy school: Background and objectives of the eubiotic education reform
11:10–11:35	Beatrix Vincze (Eötvös Loránd University, Budapest) Forms of interpretation of the garden in Anna Lesznai's art pedagogy
11:35–12:00	Tanja Kilzer (University of Trier) Development, design and teaching concept of Bonn University's botanical garden in the 19th and early 20th centuries - from derelict palace garden to Prussia's most important teaching and research garden
12:00–12:15	Discussion Diskuze
12:15–13:00	Lunch Oběd (<i>lunch is provided to participants at the meeting venue</i>)

Thursday | Čtvrtek 19. 6. 2025 (13:00–15:00)

Section 1 13:00 – 15:00 (English) – Lecture hall on the 2nd floor

- 13:00–13:25 Henning Schluss (Universität Wien)
Nature, gardens and the Philanthropin – reflections on the importance of nature and culture in enlightenment education
- 13:25–13:50 Zsófia Albrecht (Eötvös Loránd University, Budapest)
Lost in the Garden of Eden – John Ruskin's thoughts on nature and education
- 13:50–14:15 Sebeastian Engelmann (Pädagogische Hochschule Karlsruhe)
'...pupils should not collect animals' – Insect Collections and Beekeeping in the Educational Thought of Bernhard Heinrich Blasche
- 14:15–14:30 Discussion | Diskuze
- 14:30–15:00 *Coffee break | Přestávka na kávu*

Sekce 2 13:00–15:00 (Czech) – Učebna v přízemí

- 13:00–13:25 Martina Hřebenářová (Katedra PVH a archivního studia Filozofické fakulty UK)
Základy včelařského vzdělávání v Čechách v 18. století | Foundations of beekeeping education in Bohemia in the 18th century
- 13:25–13:50 Jan Šimek (Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského v Praze)
Školní zahrada v teorii a praxi elementárních škol 1774–1869 | The school garden in the theory and practice of elementary schools 1774–1869
- 13:50–14:15 Petr Kadlec (Ostravská univerzita)
Školní zahrady a agrární vzdělávání mládeže v národních školách ve Slezsku 1869–1914 | School gardens and agrarian education of youth in elementary schools in Silesia 1869–1914
- 14:15–14:30 Discussion | Diskuze
- 14:30–15:00 *Coffee break | Přestávka na kávu*

Thursday | Čtvrtek 19. 6. 2025 (15:00–17:00)

Section 1 15:00–16:40 (English) – Lecture hall on the 2nd floor

- 15:00–15:25 Larysa Berezivska (V. Sukhomlynskyi State Scientific and Educational Library of Ukraine), Tetiana Havrylenko (T.H.Shevchenko National University «Chernihiv Colehium»), Alla Fridrikh (Rivne State University of Humanities)
Nature and School Gardens as a Learning and Educational Environment in Ukrainian Educational Institutions (Late 19th – Early 21st Century)
- 15:25–15:50 Branko Šuštar (Historical Association of Slovenia, Ljubljana)
How should school thought grow? School gardens in pedagogical reflection in the first decades of the 20th century in Slovenia
- 15:50–16:15 Maja Nikolova (Pedagogical Museum Belgrade)
Labor education as the basis for the development of kindergartens in Serbia
- 16:15–16:40 Nóra Filszár (Eötvös Loránd University, Budapest)
“Nature as a Teacher – The Sense-Centered Pedagogical Concept of Hugo Kükelhaus’ Experience Field for the Development of the Senses”
- 16:40–17:00 Discussion | Diskuze

Sekce 2 15:00 – 16:40 (Czech) – Učebna v přízemí

- 15:00–15:25 Filip Paulus, Šárka Steinová (Národní archiv)
Univerzitní botanické zahrady v Praze | University botanical gardens in Prague
- 15:25–15:50 Magdaléna Šustová (Muzeum Prahy)
Práce v ústavní zahradě jako součást výchovného procesu chovanců pražských vychovatelů | Work in the school garden as part of the educational process of pupils in youth detention centre in Prague
- 15:50–16:15 Štěpánka Petričáková (Archeologický ústav AV ČR)
Školní zahrada penzionátu Sancta Maria ve Veltrusech | School garden of the Sancta Maria finishing school in Veltrusy
- 16:15–16:40 Nina Mílotová (Národní muzeum)
„Nutným jest voditi učně ven do Boží přírody...“ Antonín Frič (1832–1913) jako inovátor výuky přírodních věd za pomoci názorného vyučování | “It is necessary to lead the pupils out into the Divine Nature...” A. Frič (1832–1913) as an innovator in using demonstrative method in teaching of natural science
- 16:40–17:00 Discussion | Diskuze
- 17:00–20:00 **Evening Programme:** Gardens below the Prague Castle (guided tour), refreshments and a glass of wine
Večerní program a společenské setkání účastníků konference: Zahrady pod Pražským hradem (prohlídka s průvodcem), občerstvení a sklenka vína

Friday | Pátek 20. 6. 2025 (9:00–12:30)

8:30–9:00	Presence of the conference participants Prezenze účastníků
9:00–9:40	<i>Keynote Speech:</i> Martin Kříž (Chaloupky o.p.s.) The present of school gardens and outdoor education in Czech schools Současnost školních zahrad a výuky venku (<i>English presentation with Czech commentary</i>)
9:40–10:00	Discussion and Coffee break Diskuze a přestávka na kávu

Sekce 1 10:00 – 11:30 (Czech) – Společenský sál 2. patro

10:00–10:25	Chmelová Štěpánka (Jihočeská univerzita České Budějovice) Role fakultní výukové zahrady v přípravě budoucích učitelů v rámci konceptu zahradní pedagogiky The role of the faculty school garden in the preparation of future teachers within the concept of garden pedagogy
10:25–10:50	Iveta Machátová (Přírodní zahrada, z.s.) Přírodní zahrady v českých školách 2001–2025 Natural gardens in Czech schools 2021–2025
10:50–11:15	Světlá Frongová (Lipka – školské zařízení pro environmentální vzdělávání Brno) Školní klimatická zahrada School climate garden
11:15–11:30	Discussion Diskuze
11:30–12:30	Lunch Oběd (<i>lunch is provided to participants at the meeting venue</i>)

Section 2 10:00–11:55 (English) – Classroom on the ground floor

10:00–10:25	Lajos Somogyvári (University of Pannonia, Veszprém) Practice Gardens and Polytechnic Education – Utilizing Nature in 1950s' Hungary
10:25–10:50	Kira Stepanovych (Pedagogical Museum of Ukraine, Kyiv) Nature in the pedagogical heritage of Timofey Lubenets (1855–1936)
10:50–11:15	Erika Anna Turzai (Eötvös Loránd University, Budapest) Nature and art – The role of nature in art education
11:15–11:40	Roxane Sterckeman (Maison du Pere Castor, Meuzac) Maison du Pere Castor. The role of nature and the garden in Paul Faucher's pedagogy
11:40–11:55	Discussion Diskuze
11:55–12:30	Lunch / Oběd (<i>lunch is provided to participants at the meeting venue</i>)

Friday | Pátek 20. 6. 2025 (12:30–15:00)

Sekce 1

12:30–13:20 (Czech) – Společenský sál 2. patro

12:30–12:55

Ivana Spitzer Ostřanská (Muzeum regionu Valašsko)

Možnosti prezentace a interpretace ovocnářství a historických technologií zpracování ovoce prostřednictvím terénní a badatelsky orientované výuky | Possibilities of presentation and interpretation of fruit growing and historical fruit processing technologies in research-oriented teaching

12:55–13:20

Petr Dolenský (Asociace místních potravinových iniciativ)

Vzdělávací programy o včelách a včelařský kroužek při ZŠ Na Beránku | Educational programmes about bees and beekeeping club at elementary school Na Beránku

Sekce 2

12:30–13:20 (Czech) – Učebna v přízemí

12:30–12:55

Lenka Ovčáčková (Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy)

Aristokratické zahrady v českých zemích v době pozdního osvícenství a naturfilosofie | Aristocratic Gardens in the Czech Lands in the Era of the Late Enlightenment and Naturphilosophy

12:55–13:20

Lucie Strnadová (Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy)

Zahrada v knize: Reprezentace rostlin v raně novověkých herbářích | Garden in a book: plant representation in early modern herbaria

13:20–14:00

Final discussion | Závěrečná diskuze

14:00–15:00

Optional programme: Exhibition “The Buzz of School Gardens” (guided tour with curator J. Šimek) | **Fakultativní program:** Komentovaná prohlídka výstavy „Bzuket školních zahrad“ s kurátorem výstavy J. Šimkem